

ΤΑ «ΤΣΕΡΝΟΜΠΙΛ» ΤΟΥ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟΥ, ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΤΟ ΜΥΘΟ ΤΗΣ «ΠΡΑΣΙΝΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ»

Συντρόφισσες και σύντροφοι φίλες και φίλοι

Σας καλωσορίζουμε στο 45ο Φεστιβάλ της ΚΝΕ και του Οδηγητή.

Το θέμα της συζήτησης μας είναι «Τα "Τσέρνομπιλ" του καπιταλισμού πίσω από το μύθο της "πράσινης ανάπτυξης"».

Είναι ένα θέμα που έχει έρθει στην επικαιρότητα με τις πρόσφατες καταστροφικές πυρκαγιές στον Αμαζόνιο, με την προβολή της αμερικάνικης τηλεοπτικής σειράς σχετικά με την έκρηξη στον πυρηνικό σταθμό παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στην Ουκρανία, την κινητοποίηση στις 20 του Σεπτεμβρίου για το περιβάλλον, την λεγόμενη "πράσινη οικονομία" κ.λπ.

Ομιλία της **Εύης Γεωργιάδου**

Ερώτηση: Το πυρηνικό ατύχημα του Τσέρνομπιλ ήρθε ξανά στην επικαιρότητα με αφορμή την γνωστή αμερικάνικη σειρά. Συνέβησαν αντίστοιχα ατυχήματα σε καπιταλιστικές χώρες και γιατί δεν ακούμε τίποτε σχετικό; Τι συμπεράσματα βγαίνουν από αυτά τα ατυχήματα;

Το τελευταίο διάστημα έχει αναζωπυρωθεί η **αντικομμουνιστική-αντισοβιετική προπαγάνδα** αξιοποιώντας την τηλεοπτική σειρά του HBO για το Τσέρνομπιλ.

Η σειρά περιέχει **πλήθος ανακρίβειών και διαστρεβλώσεων**. Την ίδια στιγμή, τα αστικά επιτελεία δεν προβάλλουν τεχνολογικά ατυχήματα μεγάλης έκτασης που έχουν συμβεί σε καπιταλιστικές χώρες, προσπαθούν να αποκρύψουν τις πραγματικές συνέπειες τους, στην υγεία και ασφάλεια από τον επαγγελματικό κίνδυνο, τη βιομηχανική ρύπανση και άλλους επικίνδυνους παράγοντες, όπως η έκθεση του πληθυσμού σε διάφορες πηγές ακτινοβολίας.

Προσπαθούν να αποκρύψουν την πραγματική αιτία για όλα αυτά, που δεν είναι άλλη από το ίδιο το καπιταλιστικό σύστημα.

Σε μια περιοχή όπου λειτουργούν εγκαταστάσεις που διαχειρίζονται επικίνδυνες ουσίες (εύφλεκτες, εκρηκτικές και τοξικές) ή πυρηνικές εγκαταστάσεις, εάν δεν λαμβάνονται τα αναγκαία μέτρα πρόληψης υπάρχει ο κίνδυνος ενός **βιομηχανικού ατυχήματος μεγάλης έκτασης (BAME)**.

Αναφερόμαστε για παράδειγμα, σε εκρήξεις και πυρκαγιές, διαρροή τοξικών ουσιών στην ατμόσφαιρα, διαρροή ραδιενέργειας.

Οι επιπτώσεις τέτοιου είδους ατυχημάτων σχετίζονται με μεγάλο αριθμό νεκρών και τραυματιών, άμεσων και μακροπρόθεσμων, πρόκληση σοβαρών προβλημάτων υγείας στον πληθυσμό και ρύπανση του περιβάλλοντος.

Τα BAME που έχουν συμβεί σε καπιταλιστικές χώρες δεν προβάλλονται, σε αντίθεση με το Τσέρνομπιλ, και κυρίως **δεν προβάλλεται η βα-**

σική αιτία που οδηγεί σε **παραβιάσεις των κανόνων ασφάλειας**, τεχνικές αδυναμίες, απουσία συστημάτων ασφάλειας, ελλιπή συντήρηση, τοποθέτηση εγκαταστάσεων σε μικρή απόσταση από κατοικημένες περιοχές, σημαντικές αδυναμίες στην προετοιμασία για αποτελεσματική αντιμετώπιση του ατυχήματος και στην ενημέρωση και προστασία του πληθυσμού.

Δεν πρόκειται για τυχαία κενά και ελλείμματα.

Το κριτήριο της παραγωγής στον καπιταλισμό είναι η διασφάλιση του καπιταλιστικού κέρδους. Το πού θα ενταχτεί χωροταξικά μια εγκατάσταση σε σχέση με τις κατοικημένες περιοχές και γειτονικές εγκαταστάσεις, με τι όρους θα λειτουργεί και με τι μέτρα ασφάλειας (π.χ. συστήματα ασφάλειας, οργανωτικά μέτρα πρόληψης, συντήρηση κ.α.), **καθορίζεται από την ανάλυση κόστους-οφέλους** για τον καπιταλιστή και όχι με κριτήριο την ικανοποίηση των κοινωνικών αναγκών.

Στους πίνακες που ακολουθούν αναφέρονται ενδεικτικά βασικές πληροφορίες για μεγάλα τεχνολογικά ατυχήματα που έχουν συμβεί σε καπιταλιστικές χώρες.

Seveso, Ιταλία 1976, «Icmesa» θυγατρική «RocheGroup»	«Piper Alpha», Βόρεια Θάλασσα 1988	San Juanico, Mexico City 1984
Pasadena, Τέξας, ΗΠΑ, 1989	Bhopal, Ινδία 1984	Toulouse, Γαλλία 2001
		Buncefield, Ηνωμένο Βασίλειο 2005

**DeepWaterHorizon,
Κόλπος Μεξικού 2010**

Three Mile Island, ΗΠΑ 1979

Enschede, Ολλανδία 2000

Fucusima, Ιαπωνία 2011

Basel, Ελβετία 1986

Τέξας, ΗΠΑ 2005

**Seveso, Ιταλία 1976, «Icmesa»
θυγατρική «RocheGroup»**

Περιγραφή: Διαρροή μεγάλης ποσότητας της καρκινογόνου, πολύ τοξικής ουσίας TCDD (ανήκει στην κατηγορία των διοξινών, είναι πολύ δύσκολο να καθαριστεί και περνάει μέσω της τροφικής αλυσίδας στον οργανισμό).

Επιπτώσεις: Εκτρώσεις για το φόβο τερατογενέσεων, δερματικές παθήσεις, εγκαύματα, καρδιακά και αναπνευστικά προβλήματα, επιπτώσεις στο αναπαραγωγικό σύστημα, προβλήματα μνήμης, θανάτωση 7000 ζώων κ.ά. Πολλές μελέτες μετά από χρόνια έχουν αναδείξει ότι πολλά περιστατικά καρκίνου οφείλονται στο ατύχημα.

Ζητήματα που αναδείχθηκαν (ενδεικτικά): Ελλιπής έλεγχος από τις αρχές, χωροθέτηση εγκαταστάσεων, συστήματα ασφαλείας, σχεδιασμός, μη τήρηση διαδικασιών ασφαλείας, δεν ενημερώθηκε έγκαιρα ο πληθυσμός.

Toulouse, Γαλλία 2001

Περιγραφή: Εκρήξη σε εγκατάσταση λιπασμάτων.

Επιπτώσεις: 30 νεκροί, 2240 τραυματίες, 5079 άνθρωποι χρειάστηκαν ειδική ψυχολογική υποστήριξη, υλικές ζημιές, επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Ζητήματα που αναδείχθηκαν (ενδεικτικά): Χημική ασυμβατότητα ουσιών, πολλά εργαζομενικά συνεργεία, μικρή απόσταση από κατοικημένη περιοχή - κίνδυνος αλυσιδωτού ατυχήματος (φαινόμενο ντόμινο).

**«Piper Alpha»,
Βόρεια Θάλασσα 1988**

Περιγραφή: Πυρκαγιά σε πλατφόρμα πετρελαίου.
Επιπτώσεις: 167 νεκροί.
Ζητήματα που αναδείχθηκαν (ενδεικτικά): Διαδικασίες ασφαλείας, εκπαίδευση.

San Juanico, Mexico City 1984

Περιγραφή: Πυρκαγιά - εκρήξεις στις εγκαταστάσεις υγροποιημένου αερίου (LPG) της πόλης.

Επιπτώσεις: 650 νεκροί, περισσότεροι από 6400 τραυματίες.

Ζητήματα που αναδείχθηκαν (ενδεικτικά): Έλλειψη συστημάτων ασφαλείας, σχεδιασμού εγκατάστασης (αποστάσεις ασφαλείας), σχεδίου έκτακτης ανάγκης.

Pasadena, Τέξας, ΗΠΑ, 1989

Περιγραφή: Εγκατάσταση πολυαιθυλενίου της εταιρείας «Phillips 66», έκρηξη αερίου νέφους.

Επιπτώσεις: 23 νεκροί, 314 τραυματίες.

Ζητήματα που αναδείχθηκαν (ενδεικτικά): Διαδικασίες ασφαλείας, συστήματα ασφαλείας, οδούσεις διαφυγής.

**Seveso, Ιταλία 1976, «Icmesa»
θυγατρική «RocheGroup»**

Περιγραφή: Διαρροή μεγάλης ποσότητας της καρκινογόνου, πολύ τοξικής ουσίας TCDD (ανήκει στην κατηγορία των διοξινών, είναι πολύ δύσκολο να καθαριστεί και περνάει μέσω της τροφικής αλυσίδας στον οργανισμό).

Επιπτώσεις: Εκτρώσεις για το φόβο τερατογενέσεων, δερματικές παθήσεις, εγκαύματα, καρδιακά και αναπνευστικά προβλήματα, επιπτώσεις στο αναπαραγωγικό σύστημα, προβλήματα μνήμης, θανάτωση 7000 ζώων κ.ά. Πολλές μελέτες μετά από χρόνια έχουν αναδείξει ότι πολλά περιστατικά καρκίνου οφείλονται στο ατύχημα.

Ζητήματα που αναδείχθηκαν (ενδεικτικά): Ελλιπής έλεγχος από τις αρχές, χωροθέτηση εγκαταστάσεων, συστήματα ασφαλείας, σχεδιασμός, μη τήρηση διαδικασιών ασφαλείας, δεν ενημερώθηκε έγκαιρα ο πληθυσμός.

Toulouse, Γαλλία 2001

Περιγραφή: Εκρήξη σε εγκατάσταση λιπασμάτων.

Επιπτώσεις: 30 νεκροί, 2240 τραυματίες, 5079 άνθρωποι χρειάστηκαν ειδική ψυχολογική υποστήριξη, υλικές ζημιές, επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Ζητήματα που αναδείχθηκαν (ενδεικτικά): Χημική ασυμβατότητα ουσιών, πολλά εργαζομενικά συνεργεία, μικρή απόσταση από κατοικημένη περιοχή - κίνδυνος αλυσιδωτού ατυχήματος (φαινόμενο ντόμινο).

**«Piper Alpha»,
Βόρεια Θάλασσα 1988**

Περιγραφή: Πυρκαγιά σε πλατφόρμα πετρελαίου.
Επιπτώσεις: 167 νεκροί.
Ζητήματα που αναδείχθηκαν (ενδεικτικά): Διαδικασίες ασφαλείας, εκπαίδευση.

San Juanico, Mexico City 1984

Περιγραφή: Πυρκαγιά - εκρήξεις στις εγκαταστάσεις υγροποιημένου αερίου (LPG) της πόλης.

Επιπτώσεις: 650 νεκροί, περισσότεροι από 6400 τραυματίες.

Ζητήματα που αναδείχθηκαν (ενδεικτικά): Έλλειψη συστημάτων ασφαλείας, σχεδιασμού εγκατάστασης (αποστάσεις ασφαλείας), σχεδίου έκτακτης ανάγκης.

Pasadena, Τέξας, ΗΠΑ, 1989

Περιγραφή: Εγκατάσταση πολυαιθυλενίου της εταιρείας «Phillips 66», έκρηξη αερίου νέφους.

Επιπτώσεις: 23 νεκροί, 314 τραυματίες.

Ζητήματα που αναδείχθηκαν (ενδεικτικά): Διαδικασίες ασφαλείας, συστήματα ασφαλείας, οδούσεις διαφυγής.

Bhopal, Ινδία 1984

Περιγραφή: Εργοστάσιο παρασιτοκτόνων «Union Carbide», διαφυγή μεγάλης ποσότητας πολύ τοξικού αερίου (methyl isocyanate).

Επιπτώσεις: Επίσημες κυβερνητικές πηγές της χώρας αναφέρουν 3800 θανάτους και 11.000 που αντιμετωπίζουν

μέχρι σήμερα προβλήματα υγείας, άλλες πηγές αναφέρουν ακόμη και 20.000 νεκρούς και 120.000 με προβλήματα υγείας (καρκίνος, τερατογενέσεις, αναπνευστικά προβλήματα, αναπηρίες, προβλήματα όρασης, προβλήματα στο αναπαραγωγικό σύστημα).

Ζητήματα που αναδείχθηκαν (ενδεικτικά): Ελλιπής συντήρηση, αποθήκευση μεγάλων ποσοτήτων επικίνδυνης ουσίας, απουσία συστημάτων ασφαλείας, κανένα προστατευτικό μέτρο δεν ελήφθη για την αντιμετώπιση του ατυχήματος, οι κάτοικοι «αφήθηκαν να προστατευθούν μόνοι τους», δεν υπήρχε σχέδιο έκτακτης ανάγκης.

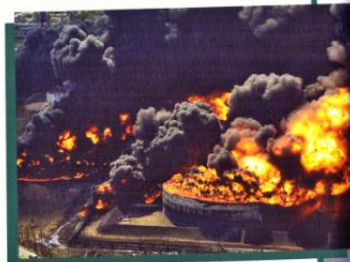
Buncefield,

Ηνωμένο Βασίλειο 2005

Περιγραφή: Πυρκαγιά σε εγκατάσταση αποθήκευσης καυσίμων.

Επιπτώσεις: 43 τραυματίες, σημαντικές ζημιές, 2000 κάτοικοι μετακινήθηκαν σε άλλη περιοχή, επιπτώσεις στο περιβάλλον και την υγεία από διασπορά τοξικών.

Ζητήματα που αναδείχθηκαν (ενδεικτικά): Ελλιπής συντήρηση, έλλειψη συστήματος παρακολούθησης υψηλής στάθμης, διαδικασίες και συστήματα ασφαλείας.

DeepWaterHorizon, Κόλπος Μεξικού 2010

Περιγραφή: Θυγατρική «BP», έκρηξη – πυρκαγιά σε πλατφόρμα εξόρυξης υδρογονανθράκων.

Επιπτώσεις: 11 νεκροί, 17 τραυματίες, τεράστια οικολογική καταστροφή, πολύ σοβαρές επιπτώσεις στην αλιεία, τον τουρισμό και άλλους κλάδους. Διεθνείς επιστημονικές μελέτες διερευνούν τις μακροπρόθεσμες επιδράσεις πετρελαιοκηλίδων στην υγεία των κατοίκων των περιοχών που επλήγησαν και των εργαζομένων – εθελοντών που έλαβαν μέρος στις διαδικασίες καθαρισμού, σε ορισμένες από αυτές η μελέτη εστιάζεται στην πιθανότητα καρκινογένεσης. Έχουν καταγραφεί, για παράδειγμα, υψηλές συγκεντρώσεις γενοτοξικών ουσιών στον αέρα (ακόμη και 4 χρόνια μετά το ατύχημα στον κόλπο του Μεξικού), υψηλές συγκεντρώσεις βαρέων μετάλλων στο αίμα, βλάβες στο DNA, αυξημένη πιθανότητα εκδήλωσης καρκίνου του δέρματος και αιματολογικά προβλήματα.

Ζητήματα που αναδείχθηκαν (ενδεικτικά): Συστήματα ασφαλείας (αντίσταση στην έκρηξη, εφεδρική πηγή ενέργειας, ATEX, emergency shutdown).

Τέξας, ΗΠΑ 2005

Περιγραφή: Έκρηξη – πυρκαγιά σε διυλιστήριο της «BP».

Επιπτώσεις: 15 νεκροί, 170 τραυματίες, σοβαρές ζημιές.

Ζητήματα που αναδείχθηκαν (ενδεικτικά): Ελλιπής συντήρηση (σε προηγούμενη επιθεώρηση είχε προκύψει πρόβλημα το οποίο δε διορθώθηκε), σχεδιασμός συστήματος ασφαλείας, σχέδιο έκτακτης ανάγκης.

Σχετικά με το **Τσέρνομπιλ**

Ερώτηση: *Πώς συνέβη ένα μεγάλο ατύχημα όπως του Τσέρνομπιλ σε μια σοσιαλιστική χώρα;*

Ειδικότερα για την περίπτωση του ατυχήματος στο Τσέρνομπιλ, αρχικά πρέπει να επισημάνουμε ότι η τηλεοπτική σειρά του HBO περιέχει πλήθος ανακρίβειών και διαστρεβλώσεων και αποτελεί μέρος της προπαγανδιστικής αντισοβιετικής αντικομμουνιστικής εκστρατείας.

Πλευρές αυτής της λαθεμένης εικόνας είναι, για παράδειγμα, η προβολή με αρνητικό τρόπο του **τεράστιου ηρωικού έργου του καθαρισμού του τόπου του ατυχήματος** (περισσότεροι από 500.000 συμμετείχαν στις εργασίες καθαρισμού), της γρήγορης απομάκρυνσης του τοπικού πληθυσμού μιας μεγάλης περιοχής, καθώς και η διόγκωση του πραγματικού μεγέθους των επιπτώσεων του ατυχήματος.

Η τηλεοπτική σειρά παραδείγματος χάριν, αναφέρεται σε 93.000 νεκρούς ως συνέπεια του ατυχήματος, αριθμός που δεν έχει καμιά σχέση με την πραγματικότητα. **Με βάση τις επίσημες εκθέσεις του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (ΠΟΥ) και άλλων διεθνών οργανισμών, μετά το ατύχημα 28 εργαζόμενοι που συμμετείχαν στις εργασίες καθαρισμού πέθαναν εντός λίγων ημερών.**

Στη σχετική έκθεση του ΠΟΥ του 2016 αναφέρεται ότι έχουν καταγραφεί 11.000 περιστατικά καρκίνου του θυρεοειδούς στον πληθυσμό των γύρω χωρών, με βασική αιτία το ατύχημα.

Σε αντίστοιχη έκθεση αναφέρεται ότι το 2006 υπολογίζονταν 6.000 περιπτώσεις καρκίνου του θυρεοειδούς και το ποσοστό αυτών που είχαν επιβιώσει έφτανε στο 99,75%. Επίσης, έχουν καταγραφεί άλλες επιπτώσεις όπως αυξημένη πιθανότητα καταρράκτη σε εργαζόμενους καθαρισμού, ψυχολογικές επιπτώσεις κ.ά.

Αυτό που αποκρύπτεται, ή που προβάλλεται με αρνητικό τρόπο από την αστική προπαγάνδα, είναι η αποτελεσματικότητα της οργάνωσης της αρχικής εκκένωσης την επόμενη μέρα του ατυχήματος που αφορούσε τους 50.000 κατοίκους της πόλης Πρίπιατ και πραγματοποιήθηκε μέσα σε 3,5 ώρες με χρήση 1.200 λεωφορείων και 200 φορτηγών.

Ας συγκρίνουμε, για παράδειγμα, με το τι δεν έγινε για την εκκένωση του πληθυσμού στο Μάτι ή την καθυστέρηση και τη σύγχυση που δημιουργήθηκε στον πληθυσμό σχετικά με την εκκένωση στις περιπτώσεις άλλων ατυχημάτων (π.χ. πυρηνικά ατυχήματα σε ΗΠΑ και Ιαπωνία, Μποπάλ, Σεβέζο κ.α.). Η συγκάλυψη της επικινδυνότητας από τις αρχές και η ελλιπής ενημέρωση σε άλλα ατυχήματα στις καπιταλιστικές χώρες, παρουσιάζεται ως τάχα «αποφυγή άσκησης πίεσης» προς τον πληθυσμό.

Η αυτοθυσία και ο ηρωισμός όσων συμμετείχαν στην προσπάθεια αντιμετώπισης των συνεπειών του ατυχήματος στο Τσέρνομπιλ, παρουσιάζεται σαν τάχα αποτέλεσμα εκβιασμών.

Το τιάνιο έργο της γρήγορης απομάκρυνσης του πληθυσμού στο Τσέρνομπιλ με εξασφάλιση στέγασης περίθαλψης και εργασίας, καθώς και των εργασιών καθαρισμού και αποκατάστασης στον τόπο του ατυχήματος, δείχνει την ανωτερότητα του σοσιαλισμού, παρότι ήταν ήδη σε περίοδο υποχώρησης.

Η συγκεκριμένη περίοδος, που κυφορούσε την αντεπαναστατική ανατροπή, συνδέεται άμεσα με τις αστοχίες και τις πιθανές αιτίες του ατυχήματος.

Ο πλήρης εντοπισμός των βαθύτερων αιτιών του συγκεκριμένου ατυχήματος δεν έχει προσδιοριστεί ακόμα απ' την ιστορική και επιστημονική έρευνα η οποία πρέπει να συνεχιστεί.

Σίγουρα πρέπει να εκτιμήσουμε ότι αναφερόμαστε στην περίοδο Γκορμπατσόφ, που βρίσκεται σε πορεία υπονόμησης η ενιαία κεντρική διεύθυνση της οικονομίας, γενικότερα ο κεντρικός σχεδιασμός και ο εργατικός έλεγχος.

Το έδαφος ήταν ευνοϊκό για σοβαρή παραβίαση των κανόνων ασφαλείας για να πιαστούν ορισμένοι στόχοι, ακόμα και για σαμπωτάζ

Όμως σε κάθε περίπτωση, η εικόνα που παρουσιάζεται στην τηλεοπτική σειρά δεν έχει καμιά σχέση με την πραγματικότητα.

Για παράδειγμα, μόνο γέλιο μπορεί να προκαλέσει σε κάθε καλοπροαίρετο θεατή η αστεία εικόνα που παρουσιάζεται με τους χειριστές να μην ξέρουν τάχα τις οδηγίες και να διαβάζουν το manual την ώρα που εξελισσόταν το ατύχημα για να βρουν τι πρέπει να κάνουν...

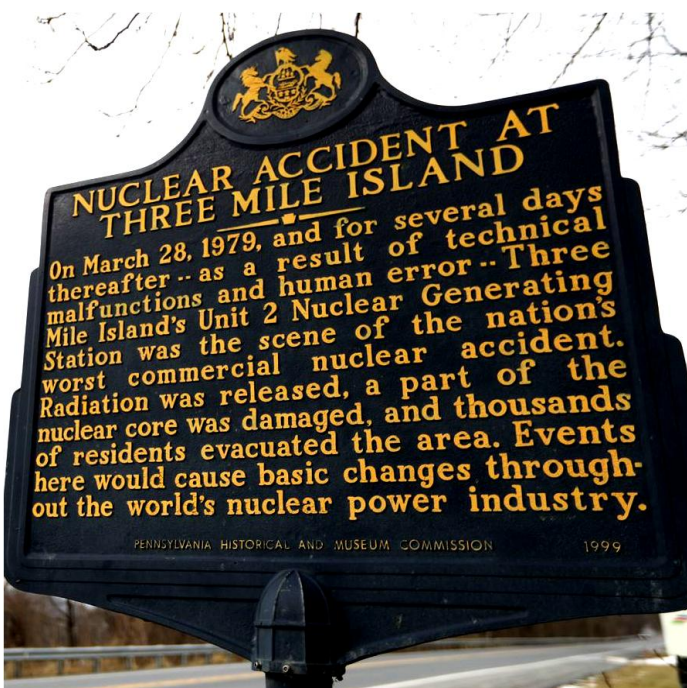
Η αστική προπαγάνδα δεν προβάλλει από την άλλη, τις συνέπειες και τις αιτίες των ατυχημάτων σε πυρηνικούς αντιδραστήρες σε καπιταλιστικές χώρες, και κυρίως τα μεγάλα πυρηνικά ατυχήματα στη Φουκουσίμα το 2011 στην Ιαπωνία και στο Three Mile Island στην Πενσυλβάνια των ΗΠΑ το 1979.

Το ατύχημα στην Ιαπωνία έχει θεωρηθεί πολύ σοβαρό (στην ανώτερη κλίμακα κατάταξης σοβαρότητας) με μεγάλη διαρροή ραδιενέργειας. Ήδη έχουν καταγραφεί περιστατικά καρκίνων και θάνατοι σε εργαζόμενους αποκατάστασης, καρκίνος του θυρεοειδούς σε παιδιά, ενώ αναμένεται να αυξηθούν τα περιστατικά καρκίνων μέσα στην εικοσαετία.

Για το ατύχημα στις ΗΠΑ το 1979 είναι χαρακτηριστικό ότι πολύ λίγα έχουν ειπωθεί και προβάλλεται ότι δεν είχε σημαντικές επιπτώσεις στην υγεία του πληθυσμού.

Ωστόσο, μελέτες που έχουν δημοσιευτεί αναφέρονται σε αυξημένα περιστατικά καρκίνων στην περιοχή, ενώ πρόσφατη μελέτη (του 2017) δείχνει αυξημένο καρκίνο θυρεοειδούς που σχετίζεται με το ατύχημα.

Για τα πυρηνικά ατυχήματα σε Ιαπωνία και ΗΠΑ έχει καταγραφεί ότι δημιουργήθηκε σύγχυση στον πληθυσμό τις πρώτες μέρες, δεν έγινε άμεσα εκκένωση κ.λπ.

Ανάπτυξη και επιλογή ενεργειακής τεχνολογίας για ποιον;

Ερώτηση: Μετά από αυτά τα ατυχήματα μήπως μια λύση θα ήταν η εγκατάλειψη της χρήσης της πυρηνικής ενέργειας;

Από τις διαδικασίες καθαρισμού του χώρου που πραγματοποιήθηκε το ατύχημα.

Όλες οι τεχνολογίες και οι μορφές παραγωγής ενέργειας έχουν **πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα**.

Το θέμα είναι **ποιος κατέχει, ποιος ελέγχει τις ενεργειακές πηγές και τα μέσα παραγωγής** και με **ποιο κριτήριο** αποφασίζει. Η ασφάλεια στη χρήση μιας τεχνολογίας εξαρτάται από **πολλούς παράγοντες** που αφορούν τα εγγενή μέτρα πρόληψης, τα μέτρα πρόληψης για αποφυγή δημιουργίας επικίνδυνων καταστάσεων, τη συντήρηση, τα συστήματα ασφαλείας, το σχεδιασμό έκτακτης ανάγκης, την οργάνωση της εργασίας, τις χρήσεις γης, τα μέτρα προστασίας του περιβάλλοντος κ.α.

Στον καπιταλισμό το τι τεχνικά και οργανωτικά μέτρα θα ληφθούν εξαρτάται από την ανάλυση κόστους-οφέλους με κριτήριο την κερδοφορία του κεφαλαίου. Ο σχεδιασμός γίνεται άναρχα από κάθε καπιταλιστική επιχείρηση. Ουσιαστικός κρατικός έλεγχος δεν υπάρχει.

Οι ίδιοι **οι κανονισμοί ασφαλείας είναι πιο χαλαροί.**

Στα χέρια του κεφαλαίου για παράδειγμα, ακόμη και η εγκατάσταση αιολικών πάρκων οδηγεί συχνά σε υπερβολική κατάληψη δασικής γης, έλλειψη μέριμνας για δαπάνη αντιμετώπισης κατολισθήσεων, γίνεται κίνητρο εμπρησμών, υπάρχουν κίνδυνοι για τη δημόσια υγεία από εναέρια και υπόγεια δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας, κίνδυνοι πυρκαγιάς, διαταραχή της υδρολογικής ισορροπίας υπόγειων και των επιφανειακών υδάτων κ.λπ.

Επίσης, στα **κριτήρια για την επιλογή της μιας ή της άλλης τεχνολογίας** πρέπει να εντάσσεται το σύνολο των αναγκών. Πρέπει για παράδειγμα να λαμβάνεται υπόψη και η ανάγκη μείωσης της ενεργειακής εξάρτησης, η αξιοποίηση εγχώριων πηγών για κάθε χώρα κ.λπ. Όχι να διαλέγουμε ποια ανάγκη θα θυσιάσουμε για το κέρδος. Δεν είναι τυχαίο ότι στις σοσιαλιστικές χώρες υπήρχε κάλυψη των ενεργειακών αναγκών για τα λαϊκά νοικοκυριά στους -20°C .

Στο πλαίσιο του καπιταλιστικού δρόμου ανάπτυξης όπου ο σχεδιασμός της παραγωγής και η λειτουργία των εγκαταστάσεων πραγματοποιείται με κριτήριο την κερδοφορία του κεφαλαίου, η αξιοποίηση κάθε μορφής ενέργειας **δεν μπορεί να εξασφαλίσει την προστασία εργαζομένων**, κατοίκων και περιβάλλοντος. Μόνο στον σοσιαλισμό, όπου κριτήριο της ανάπτυξης είναι η ικανοποίηση του συνόλου των κοινωνικών αναγκών μπορεί να υπάρξει λαϊκή ευημερία και να αξιοποιηθεί η τεχνολογική και επιστημονική πρόοδος για την ασφάλεια και την υγεία του πληθυσμού και την προστασία του περιβάλλοντος.

Π' αυτό και το **δίλημμα «ναι ή όχι στην πυρηνική ενέργεια»** είναι **πλασματικό**. Η παραγωγή πυρηνικής ενέργειας στην Ελλάδα στις σημερινές κοινωνικό-πολιτικές συνθήκες όπου κυριαρχεί το κίνητρο του καπιταλιστικού κέρδους, **δεν μπορεί να αξιοποιήσει ολοκληρωμένα προς όφελος του λαϊκού συμφέροντος** τους ακόλουθους παράγοντες:

- Τις **εγχώριες πηγές** (νερό, λιγνίτης, αιολική ενέργεια, κοιτάσματα πετρελαίου).
- Τις **τεχνικές προϋποθέσεις διασφάλισης της μέγιστης δυνατής ασφάλειας και προστασίας της υγείας εργαζομένων** και πληθυσμού καθώς και του **περιβάλλοντος** (κατάλληλη χωροθέτηση, μέγεθος ισχύος του σταθμού, τεχνολογία τελευταίας γενιάς, συστήματα ασφαλείας, ασφαλή λειτουργία και συντήρηση κ.λπ.)
- **Αμοιβαία επωφελείς διεθνείς συμφωνίες** που θα περιλαμβάνουν **μεταφορά τεχνογνωσίας**.

Στο πλαίσιο της **απελευθερωμένης αγοράς ενέργειας** του μονοπωλιακού ανταγωνισμού και των ιμπεριαλιστικών πολέμων, η παραγωγή πυρηνικής ενέργειας (όπως και η εισαγωγή υλών ενέργειας, τεχνολογίας ή η εξαγωγή αποβλήτων), κατά κανόνα γίνεται με όρους δυσμενείς για τη δημόσια ασφάλεια και τη λαϊκή κατανάλωση.

Αντίστοιχα **πλασματικό** είναι και το **δίλημμα «ναι ή όχι στην εξόρυξη υδρογονανθράκων»**.

Η χρήση πυρηνικής τεχνολογίας στην Ελλάδα, η εξόρυξη υδρογονανθράκων και γενικότερα κάθε μορφή ενεργειακής τεχνολογίας, θα πρέπει να κριθεί μέσα σε ένα συνολικό κρατικό σχεδιασμό παραγωγής ενέργειας προς όφελος των λαϊκών αναγκών.

Η ασφαλής αξιοποίηση κάθε μορφής ενέργειας με γνώμονα την ικανοποίηση των λαϊκών αναγκών (μείωση ενεργειακής εξάρτησης, φθηνή λαϊκή κατανάλωση, προστασία περιβάλλοντος, εργασιακή και δημόσια υγεία και ασφάλεια κ.λπ.) **μπορεί να διασφαλιστεί μόνο στο πλαίσιο της κοινωνικής ιδιοκτησίας ολόκληρου του τομέα ενέργειας**, του **επιστημονικού κεντρικού σχεδιασμού**, της **εργατικής εξουσίας**.

